

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

ПРОГРАМА

вступного екзамену з предмету «Німецька мова»
для здобуття ступеня доктора філософії

Метою вступного іспиту з німецької мови до аспірантури є визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування її вивчення в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії включають вступний іспит з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що передбачає розуміння основної ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й спеціалізовані дискусії за своїм фахом; вміння спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін; вміння чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володінню німецькою мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією. Програма відображає конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності. Практичне володіння німецькою мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція включає володіння німецькою мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари. **Мовна компетенція** передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. **Мовленнєва компетенція** охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні німецькою мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

Вимоги до навичок та умінь в мовленнєвій діяльності

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

ЧИТАННЯ

Вступник до аспірантури повинен вміти:

- виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань кафедри іноземних мов та залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків);

- читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки на основі переробки отриманої інформації;
- читати статті та повідомлення з сучасних проблем, автори яких займають особливу позицію або мають особливу точку зору;
- розуміти сучасну літературну прозу.

АУДІЮВАННЯ

Під час проведення аудіювання вступник до аспірантури повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- основний зміст і деталі аудіотекстів;
- поживавлену розмову носіїв мови;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких є нормативне;
- нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається в суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації;
- інформацію з засобів масової інформації про суспільно-політичне життя держави;
- об'ємні висловлювання.

До продуктивних умінь належать говоріння, письмо та переклад.

ГОВОРІННЯ

Монологічне мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непідготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором;
- виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями;
- представляти чіткі, детальні висловлювання про широке коло питань, що стосуються сфер власних інтересів;
- висловлювати точку зору на запропоновану тему, наводячи аргументи «за» і «проти».

Діалогічне мовлення:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т.ін.;

- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо);
- брати участь у діалозі з достатнім ступенем невимушеності й спонтанності, так щоб відбулася природна інтеракція з носіями мови;
- брати участь у дискусії у знайомих контекстах, викладаючи й захищаючи свою точку зору (свої погляди).

ПИСЬМО

Вступник до аспірантури повинен вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри:

- писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел;
- писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;
- писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;
- продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;
- писати анотації;
- писати тези / доповіді;
- використовувати правила написання слів та пунктуації, проте може спостерігатися вплив рідної мови;
- фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування / аудіювання;
- писати листи, наголошуючи на особистому значенні минулих і теперішніх подій.

ПЕРЕКЛАД

Під час проведення перекладу матеріалу вступник до аспірантури повинен вміти:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти
- давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

Характер навчального мовного матеріалу

ПРАВИЛА ЧИТАННЯ

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

ГРАМАТИЧНИЙ МІНІМУМ

Грамматичний мінімум з німецької мови передбачає знання таких тем:

MORPHOLOGIE

1. Das Verb. Die Hilfsverben. Die schwachen Verben. Die starken Verben. Die Mischverben. Die Modalverben.
2. Das Partizip. Das Partizip I. Das Partizip II.
3. Die Zeitformen.
 - Das Präsens*
 - Das Präteritum*
 - Das Perfekt*
 - Das Plusquamperfekt*
 - Das Futur I*
 - Das Futur II*
4. Das Passiv
5. Das Stativ
6. Der Infinitiv
7. Der Imperativ
8. Der Konjunktiv
9. Das Substantiv. Deklination der Substantive. Die Bildung der Mehrzahl. Der Artikel.
10. Das Adjektiv. Die Deklination der Adjektive. Die Steigerungsstufen der Adjektive
11. Das Pronomen. Personalpronomen. Das Reflexivpronomen *sich*. Possessivpronomen. Demonstrativpronomen. Fragepronomen. Relativpronomen. Das unpersönliche Pronomen *es*. Indefinitpronomen. Negativpronomen. Rezipropronomen.

SYNTAX

1. Der einfache Satz. Der Aussagesatz. Der Fragesatz.
2. Positive und negative Sätze.
3. Negative Pronomen und Adverbien.
4. Die Wortfolge in einem einfachen Satz.
5. Infinitivsatz
6. Der zusammengesetzte Satz. Die Satzreihe. Das Satzgefüge.
7. Der Text.
8. Direkte Rede.
9. Indirekte Rede.

ЛКСИЧНИЙ МІНІМУМ

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає певної галузі знань.

У цей мінімум входить загальнонавчана термінологічна лексика за фахом, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі й який складається з:

- інтернаціональних слів, подібних за виразом і таких, що збігаються за змістом в українській та англійській мовах;
- відтворюваних похідних і складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи над літературою з фаху вступник також повинен знати найбільш уживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

Структура вступного іспиту

1. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.
2. Лексико-граматичний тест.
3. Анотація іноземною мовою оригінального тексту з фаху (передача змісту у формі переказу). Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.
4. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою.

Зміст вступного іспиту

Вступний іспит з іноземної мови до аспірантури передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій вступника.

Мовленнєва компетенція

Читання.

Текстові завдання, що пропонуються вступникам до аспірантури, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетенції в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу.

1. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину.

2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу іноземною мовою. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.

Письмо.

Тестові завдання, що пропонуються вступникам до аспірантури, перевіряють рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі.

Мовна компетенція

Бесіда

Метою бесіди є перевірка рівня сформованості вмінь монологічного та діалогічного мовлення з урахуванням перевірки рівня сформованості лексичної та граматичної компетенцій, а саме здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, які відповідають ситуації спілкування.

Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою (10 тем):

- Автобіографічні відомості.
- Відомості про Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького

- Історія ветеринарної медицини.
- Україна. Географічне розміщення.
- Сучасний політичний устрій України.
- Німеччина. Географічне розміщення.
- Сучасний політичний устрій Німеччини.
- Берлін.
- Львів.
- Україна і Європейський Союз.

Рекомендовані запитання до співбесіди:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим обумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Який напрям Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
4. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях з державного управління? Назвіть їх.
5. Чи брали Ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
6. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
7. Яка була тема Вашої магістерської роботи з державного управління?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в університеті?
9. У якій державній установі (організації) Ви працюєте? Яку посаду займаєте?
10. Що входить до Ваших посадових обов'язків?

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Письмовий переклад державною мовою іншомовного тексту з фаху (зі словником).
2. Реферативний усний переклад іншомовного тексту державною мовою (без словника).
3. Бесіда за змістом прочитаного тексту (запитання – відповідь).
4. Лексико-граматичний аналіз помилок, якщо такі є під час перекладу.
5. Співбесіда в межах визначеної тематики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступнику пропонується по чотири запитання. За перше і друге запитання вступник може отримати по 10 балів, а за третє і четверте – по 15.

За зроблені помилки і неправильні відповіді від загальної кількості віднімається відповідна кількість балів.

Відповіді вступників оцінюються за такими критеріями:

Високий рівень (41 – 50) – правильна, ґрунтовна відповідь на запитання, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння монологом, діалогом, фактичним матеріалом та його правильним граматичним оформленням і практичним застосуванням, повний та адекватний переклад, а також правильне розуміння іншомовного тексту з фаху; здатність виправляти зроблені при перекладі помилки; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (15 речень) у природному розмовному темпі (допускаються недоліки вимови та

лексико-граматичні помилки, які не повинні впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики.

Середній рівень (31 – 40) – правильна й обґрунтована відповідь, з якої видно, що вступник знає та розуміє фактичний та теоретичний матеріал, володіє необхідними навичками, але допускає при цьому несуттєві неточності, порушує окремі мовні норми, як-от: вживання артиклів, порядок слів, часові форми тощо; достатньо адекватний переклад та розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (10-15 речень) у середньому темпі (недоліки вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення.

Достатній рівень (20 – 30) – неповні відповіді на кожне питання або такі, що свідчать про фрагментарний, поверховий характер знань студента, претендент допускає значні помилки в знанні фактичного і теоретичного матеріалу, не завжди може застосувати їх у практичних вправах, невідповідність перекладу до тексту оригіналу та неповне розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (не менше 10 речень) у повільному темпі (недоліки вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення).

Початковий рівень (0 – 19) – неправильні відповіді на питання, претендент не вміє застосовувати теоретичних положень в окремих мовних ситуаціях, не виявляє достатніх знань на додаткові чи навідні питання.

Рівень підготовки	Початковий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Високий рівень
50 бальна шкала (0-50 балів)	0 – 19	20 – 30	31 – 40	41 – 50

Конкурсний бал за результатами вступних випробувань у формі співбесіди визначається за формулою: сума балів за кожне питання ($P_1 + P_2 + P_3 + P_4$).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Германн Б., Дудка М., Ріхтер Ф. Deutsch für Landwirte. Німецька для аграріїв./ Навчальний посібник. – Тернопіль, 2004.
2. Дорис Миддлмен. Слушаем – правильно говорим. Упражнения по немецкому произношению. – К.: Методика, 1998.
3. Євгененко Д.А., Білоус О.М. ... Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи та завдання. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2002.
4. Kommunikatives Deutsch /За ред. В.Задорожного та ін. – Львів: СП «БаК», 1998.
5. Методики кафедри німецькою мовою. 2010.

6. Овчинникова А.В., Овчинников А.Ф. Новые 500 упражнений по грамматике немецкого языка. – М.: Лист Нью, 2002.
7. Падура М.Ф. Lesebuch. – Київ: Вища школа, 1983.
8. Смеречанський Р.І. Довідник з граматики німецької мови: Довідк. вид. – К.: Рад. шк., 1989.
9. Падура М.Ф., Кошель Г.І. Німецькомовні країни: Навчальний посібник для самостійної роботи з німецької мови. – Львів, 2006.
10. D. Freyhoff, O.V. Beketova, N. Yzermann. Wirtschaftssprache Deutsch: Lehr- und Arbeitsbuch. – Київ, 2001.

Допоміжна

1. Падура М.Ф. Граматика німецької наукової літератури. – Львів, 2001.
2. Постнікова О.М. Німецька мова: Розмовні теми (лексика, тексти, діалоги, вправи). – К.: А.С.К., 2001.
3. 220 тем німецької мови /Укладачі: Н.І. Романовська, Ю.Т. Романовська та ін. – Донецьк: ТОВ ВКФ „БАО”, 2003.
4. Мюллер В. Великий німецько-український словник – близько 170 000 слів та словосполучень – 2-ге вид., випр. та доп. – К.: Чумацький шлях, 2007.
5. Большой толковый словарь немецкого языка: Для изучающих немецкий язык. / Langenscheidts Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. – М.: Издательство Март, 1998.
6. Словник німецько-український/українсько-німецький /О.В. Дмитрієв, Г.В. Степенко. – Ірпінь: Перун, 2002.
7. Хоміцький О.В. Німецько-український зооветеринарний словник. – Львів: Вид. агенція освітньої літератури ім. Лотоцьких, 1998.